

پایان نامه تحصیلی دوره کارشناسی ارشد

رشته معماری و شهرسازی

مؤسسه تخصصی معماری و شهرسازی
تهران

۱۳۸۱ / ۱۲ / ۱۰

مجموعه توریستی - تفریحی

کا رون (اهواز)

اساتید:

دکتر پرویز وزیری

دکتر سیدمحمدحسین آیت الهی

دانشجو:

سیدمحمدرضا آیتی

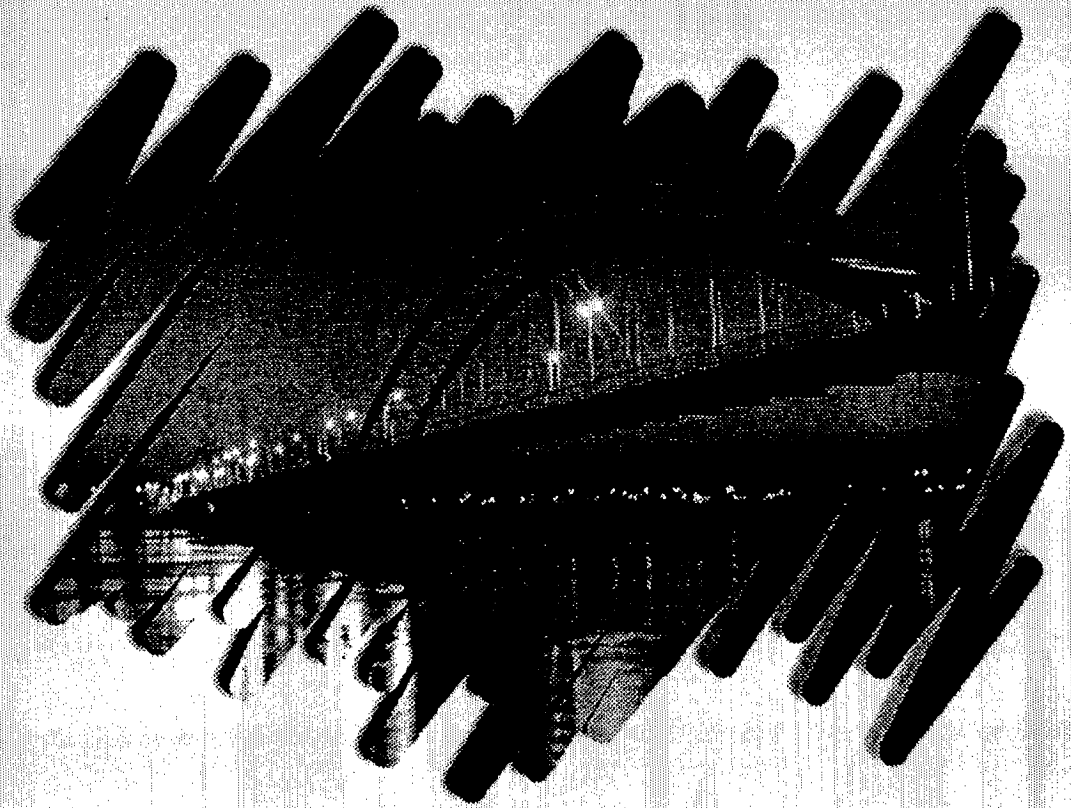
۶۷۰۰۹

پائیز ۷۷

تقدیم به :

هفت خانواده مهربانم
و هفت خاطره شیرینم
و هفت شهر زندگیم
و هفت رویای ...
و هفت ...
و ...
...

فصل سست

مجموعه توریستی - تفریحی کارون (اهواز)

فهرست

* سخنی در آغاز

- ۱ * تعاریف.....
- ۲ - فراغت.....
- ۲ - واژه فراغت.....
- ۳ - تعریف اوقات فراغت و پیدایش آن.....
- ۵ - دیدگاه‌های درمورد اوقات فراغت.....
- ۶ - اوقات فراغت ایرانیان قدیم.....
- ۸ - جهان امروز و مسئله اوقات فراغت.....
- ۹ - گذراندن اوقات فراغت از دیدگاه اسلام.....

* مطالعات تاریخی

- ۱۱ - خوزستان (وجه تسمیه).....
- ۱۲ - بررسی گذشته تاریخی جلگه خوزستان.....
- ۱۴ - نقش کارون.....
- ۱۷ - روند تغییرات کالبدی در اهواز.....

* مطالعات جغرافیائی..... ۲۰

۲۱..... - موقعیت استان در کشور

۲۲..... - راههای ارتباطی

۲۳..... - موقعیت شهرستان در استان

۲۴..... - موقعیت شهر در شهرستان

۲۵..... - شبکه ارتباطی موجود اهواز

۲۶..... - وضع موجود شهر اهواز

۲۷..... - دید هوائی جنوبی از شهر

شناخت محیط طبیعی استان..... ۲۸

۲۸..... - وسعت و حدود

۲۸..... - ناهمواریهای منطقه

۲۹..... - زمین شناسی - نوع خاک - و ترکیبات خاکهای استان

وضعیت زیست محیطی شهر..... ۳۰

۳۰..... - محیط زیست طبیعی

۳۱..... - محیط زیست مصنوعی

۳۲..... - مشخصات جنگلهای مصنوعی

بررسی زمین شناسی - مکانیک خاک و زلزله..... ۳۳

۳۶..... - سیلابهای عمده کارون

* مطالعات اقلیمی ۳۸

- ۳۹..... -- مشخصات کلی شهر اهواز
- ۳۹..... -- درجه حرارت
- ۳۹..... -- رطوبت نسبی
- ۴۰..... -- بارندگی
- ۴۰..... -- بررسی وزش باد
- ۴۰..... -- زاویه تابش خورشید
- ۴۸..... -- بررسی وضعیت ساختمان از نظر نیاز به گرما و سرما
- ۵۲..... -- تاثیر مسایل اقلیمی در شکل گیری بافت و ساختمان
- ۵۲..... -- جهت خیابانها و مسیرهای عابر پیاده
- ۵۲..... -- بافت مجموعه و تراکم آن

احکام معماری در رابطه با اقلیم ۵۷

- ۵۷..... -- جلوگیری از تاثیر هوای گرم در فضاهای داخلی ساختمان
- ۵۷..... -- جلوگیری از افزایش رطوبت در مواقع گرم
- ۵۸..... -- جلوگیری از تاثیر بادهای غبار آلود در فضاهای داخلی و خارجی ساختمان
- ۵۹..... -- محافظت در برابر تابش خورشید در مواقع گرم
- ۶۰..... -- هدایت تابش آفتاب به فضاهای داخلی در زمستان
- ۶۱..... -- تاثیر عامل تبادل حرارتی در انتخاب مصالح

* مطالعات جمعیتی شهر اهواز..... ۶۳

- جمعیت..... ۶۳

نگرشی کلی بر خصوصیات اقتصادی شهر اهواز..... ۶۶

- اشتغال..... ۶۶

- گروههای عمده فعالیتهای اقتصادی..... ۶۶

- پیش بینی جمعیت فعال..... ۶۸

* مطالعات توریستی شهر اهواز..... ۶۹

- جاذبه های توریستی شهر اهواز..... ۷۰

- فصل جهانگردی در شهر اهواز..... ۷۱

* کاربریهای حاشیه کارون - محدوده شهر اهواز..... ۷۶

- کاربریها..... ۷۷

- موقعیت کاربریها..... ۷۷

- بررسی طرح جامع شهر در محدوده زمینهای طرح..... ۸۱

- آشنائی با فضاهاى عمومی شهر اهواز..... ۸۳

- مراکز درمانی و بهداشتی..... ۸۴

- سیمای فرهنگی و اجتماعی شهر اهواز..... ۸۵

- قایقرانی در کارون..... ۸۶

- انجمنها و باشگاهها..... ۸۷

- اماکن مذهبی..... ۸۷

- ۸۸.....موزه
- ۸۸.....کتابخانه های عمومی
- ۸۹.....واحد های پذیرائی
- ۸۹.....رستوران
- ۹۰.....کمپینگ

۹۳.....* تحلیل سایت

- ۹۴.....دلیل انتخاب زمین پروژه
- ۹۶.....موقعیت سایت و کاربریهای اطراف آن
- ۹۸.....مسیر دسترسی به سایت
- ۱۰۰.....نقدی کوتاه بر طرح مشاور جاده ساحلی کارون

۱۰۲.....* مبانی طراحی

- ۱۰۳.....حاشیه رودخانه کارون - چند نمونه نحوه دسترسی به آب
- ۱۰۶.....پیشنهادات مهندسين مشاور در خصوص استقرار اسکله

۱۰۷.....* برنامه ریزی فضائی پروژه

- ۱۰۸.....برآورد سایت
- ۱۰۹.....تعریف بخشهای اصلی پروژه
- ۱۱۰.....تعریف رابطه های بین بخشها (دیاگرام حبابی)
- ۱۱۲.....جدول برنامه ریزی فیزیکی

۱۱۳.....* اهداف و ایده های اصلی

- ۱۱۴.....طرح استقرار و جایگزینی

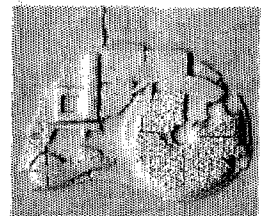
* روند تکاملی طرح ۱۱۸

* مصادیق (تجربه زاینده رود)..... ۱۳۲

* ضوابط ۱۳۶

* منابع و مأخذ ۲۱۱

سختی در آغاز

بنام خداوند مهربان

* سخنی در آغاز

زمان پدیده ای است غیرقابل انکار که پیوند آن با زندگی انسان ناگسستنی است بنابراین وقت شناسی و برنامه ریزی براساس آن از اهمیت ویژه ای برخوردار است از سویی بر اثر پیشرفت علوم و تکنولوژی و پیچیده شدن ساختار جوامع بشری زمان کار تعریف و محدود میگردد و بتدریج از مدت کار در شبانه روز کاسته و متقابلاً ساعات استراحت و فراغت افزایش پیدا کرده و پدیده ای به نام "اوقات فراغت" در تحقیقات جامعه شناسان ابعاد گسترده ای را یافته است .

اوقات فراغت نزدیکترین پیوند را با زندگی معنوی و فرهنگ دارد، اوقاتی که به میل و اختیار در راه آموختن، ساختن، پژوهش، تربیت، مشارکتهای داوطلبانه اجتماعی، خدمات رایگان انسانی گسترش افقهای فکری و در بسیاری از عرصه های دیگر صرف میشود و طبعاً ارتباط آن با حیات معنوی و فرهنگی جامعه تنگاتنگ است . همین پیوند بسیار نزدیک و تاثیر بسیار عمیق داشتن اوقات فراغت است که جوامع آگاه را بر آن داشته است تا با اجرای سیاستهای سنجیده تر و حساب شده تر اقتصادی - اجتماعی و فرهنگی، ایجاد تسهیلات و خدمات، فراهم آوردن فضاها و محیطهای مناسب فرهنگی، درپیش گرفتن روشهای تشویق آمیز و با تدابیر دیگر، اوقات فراغت را از هرز روی و بطلت دور کرده، به باروری و زبائی نزدیک بگردانند و از این راه موثر، برغنای علمی و فرهنگی و بطور کلی ارزشهای معنوی جامعه بیفزایند.

بنابراین پرداختن و بررسی نحوه گذران اوقات فراغت افراد جامعه و پی بردن به ساعات استراحت و فراغت آنان، از جمله اطلاعات پر اهمیتی است که مسئولان امور همواره در برنامه ریزیها به آنان نیاز دارند .

چنانکه در برخی از جوامع پیشرفته، از جمله کشور ژاپن در مقاطع زمانی مشخص، بررسی‌هایی پیرامون گذراندن اوقات گروه‌های مختلف جامعه انجام میدهند.

در کشور ژاپن هر پنج سال یکبار بررسی‌هایی پیرامون گذراندن اوقات در سطح ملی به دو روش انجام میگردد یکی از این بررسیها توسط موسسه تحقیق در زمینه فرهنگ رادیو و تلویزیون (NHK) و تحت عنوان "مردم چگونه زمان خود را صرف میکنند و دیگری در مورد گذراندن اوقات و فعالیتهای زمان فراغت است" که توسط اداره آمار دفتر مدیریت و هماهنگی انجام میگردد.

هر دو گزارش مذکور و نیز ابزار تحقیق آن، توسط واحد ترجمه مرکز تحقیقات، مطالعات و سنجش برنامه‌ای صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران ترجمه و منتشر شده است.

و اما از طرفی کشور عزیزمان، ایران در طی جنگ تحمیلی هشت ساله متحمل خسارات فراوانی گردید. مهمترین کاری که در جهت بازسازی پس از جنگ در کلیه کشورها انجام می‌گیرد در درجه اول بازسازی روحیه مردم جنگزده میباشد و برای بازسازی روحیه مردم و پرکردن اوقات فراغت، تفریحات سالم میتواند نقش عمده‌ای را ایفاء نماید.

بدین جهت این امر مستلزم ایجاد فضاهای تفریحی نظیر مجتمع‌های فرهنگی و ورزشی، پارکها، سینماها، شهرکهای بازی، ایجاد فضاهای سبز و آب‌نماها و غیره می‌باشد که میتواند تاثیر بسزائی در تقویت روحیه و سالم‌سازی تفریحات و همچنین گسترش اینگونه فضاهای تفریحی در جلوگیری یا کاهش ناهنجاری‌های اجتماعی - فرهنگی در جامعه داشته باشد.

استان خوزستان و شهر اهواز نیز از مهمترین استانها و شهرهایی است که از پی آمدهای جنگ تحمیلی بدور نبوده و نیاز مبرم این شهر به فضاهای تفریحات سالم پس از اتمام جنگ مشهود میباشد.

اهواز مهمترین شهر جنوبی و مرکز استان نفت خیز خوزستان است که نشانه‌های سالها تحمل بار جنگ و عدم بازسازی متناسب با نیاز این شهر بوضوح در سیمای این شهر منعکس است.

رودخانه کارون و اراضی حاصلخیز حاشیه آن که بحق میتوان از آن بعنوان منبع ثروت و زیبائی نام برد، با موقعیت بسیار مناسب خود جهت تاثیر همه‌جانبه در کالبد فضائی شهر سالها در انتظار ایفای نقش امروزی خود در سازندگی استان بسر برده است.

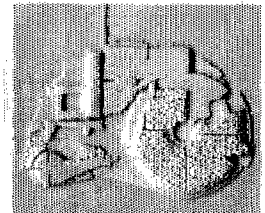
کارون در قصه‌ها، داستانها، آهنگهای قدیمی و همه جوانب زندگی خوزستان مظهر زیبائی، شادی و امید مردم بوده است. وجود منابع طبیعی زیبا و همچنین قدمت بخش مرکزی و تبدیل شدن مرکز شهر به یک قطب تجاری اقتصادی و امکانات بالقوه سیاحتی آن از یکطرف و فرسایش درونی بدنه‌های نامناسب و سیمای

ناهنجار و وجود کاربریهای مزاحم وعدم وجود زونینگ مناسب و ناهنجاری دریافت، همه و همه لزوم یک طرح ساماندهی را طلب می کند تا بتوان با ایجاد آسایش و رفع نیاز مردم شهر و منطقه و مهیا کردن امکانات و تاسیسات تفریحی توریستی و همچنین فرهنگی، شهر اهواز را در ردیف دیگر شهرهایی که در حاشیه رودخانه و دریاها زیست می کنند و هر ساله با پذیرائی صدها هزار جهانگرد مبلغ قابل توجهی درآمد ارزی بدست می آورند قرار داد.

پارک جزیره شادی یکی از با اهمیت ترین و پر جذب ترین بخشهای تفریحی در سطح شهر و چه بسا در سطح استان میتواند باشد. ایجاد اینگونه فضاها در هر محله نیز می تواند بعنوان عامل مشخصه محله مطرح شود. با این تفکر سایت مورد نظر را بدلیل داشتن پتانسیل مناسب برای طراحی چنین مجموعه ای انتخاب کردم. باشد تا در جهت رفع نا بسامانیهای موجود موثر واقع شود.

تعاريف

* تعاریف

- فراغت

- واژه فراغت

- تعریف اوقات فراغت و پیدایش آن

- دیدگاه‌هایی در مورد اوقات فراغت

- اوقات فراغت ایرانیان قدیم

- گذران اوقات فراغت از دیدگاه اسلام

- جهان امروز و مسئله اوقات فراغت